

oldaltörödékek, márványos festésű edények, dörzstál és füstölőtál töredékei mellett nagy számban gyűjtöttünk be szürke házi kerámiatöredékeket is. A területről egy ép térdfibula és két tűtartótöredék, néhány ólomdarab és egy ezüstérem került elő. A feltárt leletanyag alapján a 2–3. századra datálható épület állhatott itt. A felszíni leletek alapján azonban típusa teljes biztonsággal egyelőre nem határozható meg. Elhelyezkedése és mérete alapján akár örtorony, akár kisebb villa is lehetett.

A fenti területtől DK-re, a meandert követő partoldalon, galambszürke, simított felületű és bekarcolt hullámvonalköteggel díszített, avar kori kerámiatöredékek voltak, DNY-ra pedig kelta edénytöredéket és egy kemence erősen átégett paticsos omladékát figyeltük meg. A római kori leletek mellett nagy számban került elő késő rézkori kerámia is, amelynek szórásképe arra mutat, hogy az őskori lelőhely minden irányban túlnyúlik a római korin.

BORUZS KATALIN – SZABÓ GÉZA

379. Várong határa (Tolna megye) Ő, Kö

Csárdai-dűlő (KÖH 77997): A Somogy-szil és Várong között É–D irányban folyó patak K-i ágába K-ről torkolló mellékág Ny-i felén, az országúttól D-re kb. 100 m-re néhány 10 m hosszúságú keves őskori cserepet találtam.

Temető környéke, Régi temető (KÖH 23168): A régi temetőben 2003-ban több, egymás mellett fekvő, középkorinak tartott téglát figyeltem meg. 2011. március 24-én ettől K-re, a patak felé eső, részben füves, részben bokros területen sok téglát, habarcsot és kötörmelékét találtam, ami immár biztosan a középkori templom helyét jelzi. A templomhelytől K-re és D-re kb. 1 m mély, rézsús part húzódik, ahol szintén sűrűn található omladék és embercsont is.

Munkatárs: Takács Melina régészhallgató (ELTE).

K. NÉMETH ANDRÁS

380. Vásárosnamény, Perényi-tanyától D-re (M3-219. lh.) (KÖH 51395)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, Á

Az M3 autópálya Nyíregyháza–Vásárosnamény közötti szakaszának építéséhez kapcsolódóan 2010. július 12.–2011. november 24. között a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat/Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ elvégezte a nyíregyházi Jósza András Múzeum munkatársai 2005-ös terepbejárásából ismert régészeti lelőhely feltárását. A lelőhely Vásárosnaménytől DNY-ra található, keresztülzseli a 41-es sz. főút. Az autópálya egyik csomópontja érintette a lelőhelyet, amely a 39 982 m²-nyi felületen elvégzett kutatás eredményeként jóval nagyobbak bizonyult a terepbejárásakor megfigyelté. A terület a feltárás kezdetéig intenzív mezőgazdasági művelés alatt állt. A lelőhely Ny-i részén sávosan szántóföldi növény-, illetve gyümölcsstermesztés folyt, a K-i részén részlegesen akác- és nyárfaerdő állt. A mezőgazdasági tevékenység (mélyszántás, talajlazítózás és erdőművelés) eredményeként a régészeti jelenségek bolygatott állapotban, némely részeken

(elsősorban az egykori erdők alatt) szinte teljesen megsemmisülve kerültek elő.

A lelőhely legkorábbi megtelepedési fázisát szörványos, a neolitikumra datálható településrészlet jelzi. A feltárt neolitikus telepjelenségek döntően nagy méretű agyagkitermelő gödörök. A jelenségek tekintélyes mennyiségű kerámiaanyaga az alföldi vonaldíszes kerámia kultúrájához köthető.

A lelőhely Árpád-kori objektumai egy, a 12–13. századra keltezhető településrészletet hoztak napvilágra. A feltárás során 24, ágasfás-szelemenés tetőszerkezetű, félig földbe mélyített lakóház, 2 kút, több különböző funkciójú gödör, verem került feltárára. A lakóházak többsége méret és szerkezet tekintetében a kor megszokott lakóépületeihez igazodik. Feltűnő a településszerkezet vonatkozásában az árkok és külső kemencek, kemencebokrok teljes hiánya. A feltárt jelenségek szórta, kisebb csoportokat alkotva helyezkednek el, feltehetően az egykori nyírvizekkel tagolt, magasabb térfelszínen elhelyezkedve. A leletanyag alapján a települést a 13. század folyamán elhagyják. Az előkerült leletek többségét a kerámiaanyag teszi ki. Ezek a korszak szokványos edénytípusai. A jelentős számú fémlelet (általános mezőgazdasági és háztartási eszközök töredékei) mellett viszonylag nagy a vassalak mennyisége. Ez utóbbi leletanyag típus minden bizonnyal a helyi gyepvasérc feldolgozásának mellékterméke. Vasművészetre utaló objektumok (kohók, kovácsműhelyek stb.) azonban nem kerültek elő.

A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumban kerül végleges elhelyezésre.

A feltárás munkatársai: Berecz Barbara, Magyar Csaba, Majerik Vera, Nicklas Larsson régész; Bernáth László, Cservenáné Kasza Edit, Erdei Krisztina, Farkas Gábor, Kovács Zoltán, Szász Csaba, Reszler József Péter technikusok.

KISS CSABA

381. Vép, Kodály Z. u. 17. (172/19 hrsz.); Felső kert, Vasút utca (KÖH 51134)

(Vas megye) Ő, V, Ró

2011. augusztus 16-án szakfelügyeletet láttunk el az ingatlanon, ahol családi lakóház építéséhez kapcsolódó földmunkák zajlottak. A VMK-KÖI szakhatósági állásfoglalás alapján a földmunkák csak régészeti megfigyelés (szakfelügyelet) mellett végezhetők.

Az építési területen már korábban megtörtént a humuszolás, kb. 20 cm földet távolítottak el, majd mészcsíkokkal kijelölték a falak vonalát. A lakóház bruttó területe 205 m², külső falai kb. 20×10 m hosszúak, továbbá 3 db keresztfal lesz a területen. A külső falakat 40 cm széles, a belsőt 30 cm széles kanállal ásták, az árkok mélysége 80 cm.

A markolás folyamán 2 db régészeti objektum került elő, amelyek feltárása és dokumentálása a földmunka ideje alatt megtörtént. Az 1. objektum a majdani épület Ny-i zárófalától Ny-ra, a terasz alapfalának É–D-i irányú árkában, a terasz DNY-i sarkától 2 m-re került elő. A jelenség a metszetfalban 250 cm hosszúságban látható. A sárga altalajba vájt objektum fekete humusz betöltéséből 2 db őskori (Hallstatt-kultúra) kerámia, valamint 1 db téglá került elő. A 2. objektum a ház